

With
you

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

*First day of the Second Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, the 3rd December, 1962

The House met at Three of the Clock

(Mr Speaker in the Chair)

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr Speaker - Honourable Members, We are meeting exactly, again, four months after we last met, at a time when the Country is faced with a grave situation-rather crisis, I would call it-as a result of the challenge posed by the Chinese aggression

The last session was a very important one in more than one respect and I trust this session also is going to be an equally important one, for a very momentous resolution of great consequence concerning the integrity, the honour and destiny of our Country is going to be sponsored by the Hon Chief Minister, on behalf of the Government

I am sure that all of you are well aware of your duty and responsibility to the Nation at a time like this and I have no doubt whatsoever that you will certainly play a very worthy and illustrious role not only by offering your valuable suggestions in this House but outside also by taking active part in mobilising all the resources of the

2 3rd December, 1962.]

Announcement

*re Detention of certain members
of the Assembly under the
Defence of India Rules, 1962*

State-men, material and money-for the Defence of our Country and give a lead to the people of the State who will be purely watching the deliberations of this House

I believe that most of the Hon members will be very anxious to participate in the debate on the Government Resolution which is going to be moved. But I would only request them to express their views fearlessly and freely but at the same time with considerable restraint wherever necessary

Perhaps, with the absence of some of the important members of the Communist Party, viz., Messrs P. Sundarayya, T Nagi Reddi, Pillalamarri Venkateswarlu and others who have been arrested and kept under detention for security reasons and the absence of Mr. T Viswanatham due to health reasons, the proceedings of this House may not be as lively and interesting as we expect them to be. All the same, I hope that all of you will try to contribute your best so as not to make this session a dull and drab one

18/11/62

ANNOUNCEMENT

*re Detention of certain members of the Assembly under
the Defence of India Rules, 1962*

Mr Speaker I have a few announcements to make and after I make the announcements, the Hon. Chief Minister—the Leader of the House will move the Condolence Resolutions

*re Detention of certain members
of the Assembly under the
Defence of India Rules, 1962*

I have to inform the House that Sri Puchalapalli Sundarayya, Sri Nallamalla Giri Prasada Rao, Sri Pillalamarri Venkateswarlu, Sri Gunturu Bapanayya, Sri Tarimela Nagi Reddy and Sri Koratla Satyanarayana, Members of the Assembly were arrested on 21-11-1962 and Sri V Srikrishna, M L A, was arrested on 25-11-1962 under Defence of India Rules, 1962, and I was informed immediately of their arrest

I have also to inform the House that I have received the following letters from the Chief Secretary to Government relating to the detention of those Members.

"General Administration (SC-D) Department

Letter No 204/SC-D/62-4

Hyderabad,

the 23rd/24th November, 1962.

From

Sri M Purushotham Pai, I C S,
Chief Secretary to Government

To

The Hon'ble Speaker,
Andhra Pradesh Legislative Assembly,
Hyderabad

Sir,

Sub — Defence of India Rules, 1962—Rules 30(1) of the Detention of certain Members of the State Legislative Assembly, Andhra Pradesh—Intimation—regarding.

*re Detention of certain members
of the Assembly under the
Defence of India Rules, 1962*

I have the honour to inform you that in the exercise of powers under sub-rule (1) of Rule 30 of the Defence of India Rules, 1962 the Government of Andhra Pradesh have directed that the Members of the Andhra Pradesh Legislative Assembly, whose names are mentioned below, be detained with a view to preventing them from acting in any manner prejudicial to the defence of India and Civil defence and the efficient conduct of military operations. They were accordingly taken into custody on the dates and at the places noted against their names and they are at present lodged in the Central Jail, Hyderabad.

S No	Name of members	Date of Arrest	Place of Arrest
1	Shri Puchalapalli Sundarayya	21-11-1962	Hyderabad
2	,, Nallamalla Giri Prasada Rao	-do-	-do-
3	,, Pillalamarri Venka teswarlu	-do-	Vijayawada
4	,, Gunturu Bapanayya	-do-	-do-
5	,, Tarimela Nagareddy	-do-	Anantapur
6	,, Koratla Satyanarayana	-do-	Tenali

Yours faithfully,
Sd/- M. P. Pai,
Chief Secretary to Government

Announcement

[3rd December, 1962] 5

re *Detention of certain members
of the Assembly under the
Defence of India Rules, 1962*

15/156

Letter No 204/Sc-D/62-8

Hyderabad,
the 29th November 1962.

From

Sri M Purushotham Pai, I C S,
Chief Secretary to Government

To

The Hon'ble Speaker,
Andhra Pradesh Legislative Assembly,
Hyderabad

Sir,

Sub — Defence of India Rules, 1962 — Rule 30 (1) —
Detention of Shri Vemulapalli Srikrishna,
Member of the Legislative Assembly —
Intimation regarding

I have the honour to inform you that in the exercise of powers under sub-rule (1) of Rule 30 of the Defence of India Rules, 1962, the Government of Andhra Pradesh have directed that Shri Vemulapalli Srikrishna, M L A, be detained with a view to preventing him from acting in any manner prejudicial to the defence of India and civil defence and the efficient conduct of military operations. He was accordingly taken into custody at Guntur on the evening of 25th November 1962 and he is at present lodged in the Central Jail Hyderabad.

Yours faithfully,
Sd/- M P Pai,
Chief Secretary to Government

So far as the arrest and detention of these members are concerned, I consider it is neither proper nor desirable on my part to say anything regarding the soundness of the decision of the Government. But, I think it is my duty to make a request to the Government to see that all facilities are provided for all these members consistent with their status and position in life and look to their personal safety and comfort. And I hope Government are already at it.

CONDOLENCE RESOLUTIONS

re — Demise of Sri Pallam Raju, former Minister, Andhra Pradesh

Mr Speaker I now call upon the Hon. Chief Minister to move the Condolence Resolutions.

Sri N Sanjiva Reddy With the permission of the Chair, I beg to move the following resolution:

“That this House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri Pallam Raju, former Minister, and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family”

Mr Speaker Resolution moved

శ్రీ ఎన్ సంజీవరెడ్డి

అధ్యక్ష, హక్కంరాజు గారిని గురించి నేను ఈ సభలోని పద్మలకుగాని అంధ్ర ప్రభావానికి గాని పరిచయం చేయవలసిన అవసరం లేదు నల్కై నంపత్తురాం ప్రథమక్రీడలో రాజకీయ ప్రైవిటుడుగా కాంగ్రెసు వాదులలో విశాఖపట్టణా ఉంటూ రాయి భరత మాతృమేళ ఎరిగిన వీరుడు, జరిగిన అన్ని పోరాటాలలోను పాల్గొని భాధ్యత కలిగిన పదవులను అబంకరించి 1987వ సంవత్సరంనుంచి కాసన సభ్యుడుగా ఉంటూ, కావన పథ్యుడుగా ఉన్నట్టుగా లేనట్టుడుకూడా, కాంగ్రెసు సేవకుడుగా ఉంటూ మహాత్మగాంధిగారి అదుగుబాధలలో నడవిన వీరుడు. ఇక్కడ 1980వ సంవత్సరం నుంచి మంత్రిగాండ్రు విషయం అందరికి ఏరిచయిమే, కానీ మంత్రి పదవికి అంట చెట్టుకొనక మాతృసంస్కృతియును విన్నట్టుగా, అథల భారత కాంగ్రెసు అధ్యక్షిని

హోదాలో నేను వారిని రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీ అధ్యక్షులుగా ఉండాలని ఆహారించి నశ్వరు నిముషం మాత్రం ఆలోచించకుండా మంత్రి పదవికి రాజీనామ ఇచ్చి అంధ్ర ప్రదేశ్ కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడుగా పదవిని స్వీకరించడం మీకందరకు గుర్తే కాంగ్రెసు వారందరు అధికారానికి అంబీపెట్టుకుని ఉంటారని ఉద్యోగాలకై తావ్ప్రతయం పదు తున్నారని ఇతరులు చెబుతున్న పశుయంలో ఇది కాదని నిరూపించడానికి మంత్రి పదవిని పదలకొని, ఆలోగ్యంసరిగా లేకపోయినా, రాష్ట్రం అంతా తిరుగలేనని తెలిసినా, రాష్ట్ర కాంగ్రెసు అధ్యక్ష స్థానం స్వీకరించడం వారు త్యాగాలు చేసినదానికి మొరుగు పెట్టినదని భావిస్తున్నాను ఎన్నికల అనంతరం నూతన మంత్రివగ్గం ఏర్పడి నశ్వరు నేను వారిని మరల నా మంత్రివగ్గంలో చేరవలసిందిగా ఆహారించినశ్వరు సంకోణంగా స్వీకరించినారు, కనీసం నంపత్సరమైనా జరక్కుముందే పెద్దలు, మంత్రి వగ్గంలో మిత్రులుగానే కాక యోగ్యులు, అనుభవజ్ఞులుగా మాకు ఎంతోసలహా ఇస్తున్న పెద్దలు, మిత్రులు, సోదరులు శ్రీ వళ్లంరాజుగారు మనలను విడిచిపోవడం బాల విచార కరమైన విషయం, నేను తిరుపతిలో ఉండినాను లార్ బిహార్ శాస్త్రిగాడు వచ్చినారు, తెల్లవారే సరికి వార్త వచ్చింది వళ్లంరాజు గారు ప్రమాదకరమైన పరిస్థితిలో ఉన్నారని, నేను పచ్చేపరకు ఉంటారో లేరో అన్నట్లుగా వార్త అందచేసారు, వెంటనే బయలుదేరి పుద్రాసు మీదుగా ప్రౌదరాబాదుకు వచ్చాను దేవుని దయవల్ల రక్షించ బ్లూపుని అనుకున్నాము, మరుదినం అనుపత్రికి వెడితే నాతో మాట్లాడారు తిరుపతిలో ఎట్లాపుంది, కార్యక్రమం సక్రమంగా జరిగిందా అనేంతవరకు విచారించారు దెహాదూనలో జరిగే పారెస్ట మంత్రుల కావ్ ఫరెన్సు గురించి మాట్లాడారు, అది అంత ఖ్రమాంధమైనది కాదని చెప్పినా వారు మాట్లాడానికి ప్రయత్నంచేసారు, ఆప్పటి కొస్ట్రోక్స్-టారి ఆలోగ్యం హూర్తిగా చెడిపోవడంవల్ల స్పృష్టంగా మాట్లాడలేక పోయారు. కొద్దిగా ఆళ ఉంది, డాక్టరు చేయగలిగిన పరిచర్య చేసారు ఇవ్వగలిగిన మందులు ఇచ్చారు, 10% ఆళ కలిగింది మరుసారు, కొద్దిగా అవకాశం ఉందేమో, మనకు సలహా ఇవ్వడానికి సరియైన ఎంధాలో నడవడానికి ఇటువంటి పెద్దలు కొద్దిలోజులపాటు ఉంచే బాగుంటుందనే ఆళ మాకు కలిగింది వళ్లంరాజుగారు గాంధీ యుగం నాటి వారు, అందులో గాంధీయుగంపై తరం వారుకూడా ఉన్నారు అంద్ర ప్రదేశంలోనే కాదు, భారత దేశం అంతా, గాంధీగారి సమవయస్కు-అ ద్రక్షంగారు, పట్టాచి సీతా-రామయ్య గారు మొదలైన పెద్దలు, వారి తరువాత వచ్చిన యువకులు వళ్లంరాజు, కూవెంకటరావు, తెన్నెటి విశ్వసాధంగార్య ఏరందరు వారికిసో పోల్చిచూచినశ్వరు యంచుకులు, ఆ శ్రేష్ఠులో చేరిన వళ్లంరాజు గారు ఎప్పుడూ జంతు గొంతు వేకుండా అన్ని

ఉద్యమాలలో పాగ్గినడమే కాకుండా సాహసోపేతంగా పాగ్గిన్నారు విచారపడకుండా నవ్వుంరాజు, కళా పెంకట్రాపు గ్లూషు twins అనేవాడు రోడ్సిపాటి షయ్తిగతమైన అభిప్రాయ భేదాలు ఎన్నుడైనా కలిగినా twins చూదిరిగా వారు ప్రవర్తించారు. ఏ రాజకీయాలలో అయినా చనిపోయే పశుకు అఖ్యాగే ఉన్నారు కళా పెంకట్రాపు గారు చనిపోవడానికి వారం రోజులు ముందు ఎళ్లరాజు గారికి heart attack పచ్చింది వేంటనే పెంటబరావు గారు పరుగెత్తుకునిపెట్టి అసుల్లాల్ ఆస్కుల్ చేయంచి పచ్చి నాకు పోనే చేసారు, నేను కూడా పెట్టి చూడడం జరిగింది, ప్రమాదులు మొత్తం రిస్కుల్ అని భావించి ఇంకా వారు ఆసుపత్రిలో ఉండగానే అయిదారు రోజులలో కళా పెంటబరావు గారు చనిపోవడం జరిగింది ఆ వార్తాను ఎళ్లంరాజు గారికి ఎలా అందించాలా అనుకుని, అంత్య క్రియలు జుక్కుమందు తెలుగుపోయే బాగుండయమాని, కొంచెం కొంచెంగా డాక్టర్ ద్వారా తెలిపి ఎళ్లంరాజు గారికి పెంటబరావు గారి శాపస్త్రి చూపడం జరిగింది, ఎంతకాలం ఎవరు బ్రతికి ఉంటారో, ఎట్లాంచిపోయారో, చెప్పేము విజ్ఞానం అభిపృథిచ్ అయినా పోయే ప్రాణాలను లమచేచు నిష్పాతాల నెఱటాల్లు అయినా time ఇవ్వుకుండా పెంకటబరావు గారు చనిపోసచం జరిగింది చుండు చనిపోతారెమో అనుకున్న ఎళ్లంరాజు గారు రెండు మూడు సంవత్సరాలు బ్రతికారు ఇంత మంది డాక్టర్ ఉండికూడా పక్కంరాజు గారి ప్రాణాలను అపలేక పోయారు ఒకరితరు వాత మరొకరు పోతున్నారు ల్రూకం గారు, ఎట్లాంచి సీతారామయ్యగారు, అంతకు ముందే కొండా పెంకటబరాయ్యగారు, నాగ్గుబరాపుగారు, సాంబిమూర్తిగారు ఇలాంటి మమమ్ములు — దిగ్జాలవంటివారు, దేశాన్నంతను నడుష గలిగిన మహా పీరులు ఇకరి తర్వాత ఒకరు జారిపోయారు పోయేసరకి పెంకట్రావు గారికి 64 సంవత్సరాలు లుంటాయి ఇప్పటికి 62, 63 సంవత్సరాలు ఉంటాయి ఎళ్లం రాజుగారికి 64 సంవత్సరాలుంటాయి విక్ష్యానాధం గారికి 68 సంవత్సరాల పశుకు పచ్చాయి ఇంతా కొందరు మాత్రమే ఆ శ్రేణి లోనీ వారు, గౌటిపాటి బ్రహ్మయ్య గారి వంటి వాచు ఉన్నారు పక్కం రాజు గారిని పోగొట్టు కోవడం వ్యక్తిగతంగా నాకు ఎంతో లోటు, తణాటి స్నేహం కాదు ఇది, మంత్రలైన తరువాతనో శాసన సఫ్యులుగా అయిన తరువాతనో వచ్చిన స్నేహం కాదు ఇది, 30 సంవత్సరాల నాడు నేను యువకుడుగా ఉన్నప్పుడు, రాష్ట్ర కార్బ్రైసుకు నేమ కార్బ్యురోఫిగా ఉన్నప్పుడు పక్కంరాజుగారు కార్బ్యురోఫిగారు ఉండేవారు, పట్టాంచి సీతారామయ్యగారు అద్యతణగారు గౌటిపాటి ఇహ్మాయ్యగారు కార్బ్యురోఫిగాను ఉండేవారు. ఆనాలేనుంచి చనిపోయేవరణు ఎంతో నవ్విపోతమైన సాంగశ్యం కలిగి పెద్దలైన వారి అదరణ ప్రేమ పొందడం

మహా భాగ్యంగా భావిస్తున్నారు రాదాపు 30 సంవత్సరాలు కలిసి ఉని చేశాము వైట రాజకీయాలలో పని చేయడమే కాదుజైలులో ఉన్న ప్పుడు కూడా టకే గదిలో గదపటం జరిగింది తియచునాపలిలో మధ్య ప్రదేశ్‌లోని అమరావతిలో జైలులో ఒకే గదిలో ఉండేవరం వెంకట్రావు గారు, వశ్వంరాజు గారు అప్పుడే సన్నిహితం అయారు వైట ఎలిసి ఉండటంకంటే జైలులో సంవత్సరాల తరబడి కలిసి ఉన్న ప్పుడు ఒకరిలోని మంచి చెడ్డలను మరొకరుత్తాం చేసు కోవడం జరుగుతుంది కొన్ని సంవత్సరాలు కైలులో ఉండేసరిటి temperamental గా adjust కావడం కష్టమే అయినా సన్నిహితత్వం ఏమరీతంగా పెరుగుతుంది ఆలాంటి వాతావరణంలో చెడ్డలలో కలిసి ఉండడం, వశ్వంరాజుగారికో సన్నిహితత్వం ఏర్పడడం జరిగింది ఈసాదు శ్రీ వశ్వం రాజు గారు లేరువీరుడైన శ్రీ వశ్వంరాజు గారు తాను ఆపేక్షించిన స్వరాజ్యసాధన చేశాడు స్వరాజ్యసాధన అనంతరం శాసన నభలో నభ్యదుగా, పెద్దగా, కాంగ్రెసు కమిటీ అధ్యక్షుడుగా, ఒక మంత్రిగా వ్యవహారించి ప్రజల యొక్క ప్రేమకు సాత్రుడై అందరి ఎదుట అన్నిహార్షాలలతో వదలి పెట్టి పోవడం మనకు విచారంగా ఉన్న సరే స్వభావసిద్ధువైనదని తోస్తున్నది ఆలాంటి శ్రీ వశ్వంరాజుగారు మన మధ్య లేనందుకు విచారం వెలిబిస్తూ వారి కుటుంబానికి సానుఖాతి తెలియజేయ వలసినదిగా తీర్మానాన్ని ప్రవేశ పెడుతున్నాను ఎప్పుడు వచ్చినా కష్టాలు కలిసే వస్తూంటాయి ఒక్కచేగా రాదు కాబిటీ అద్యక్షే, మీరు అనుమతిస్తే మరొక తీర్మానం కూడా వెంటనే ప్రవేశ పెట్టి దలచుకున్నాను

re — Demise of Sri Vinayak Rao Vidyalankar, former Minister of Hyderabad

Sri N Sanjeeva Reddy — With the permission of the Chair, Sir, I beg to move the following resolution.

That this House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Shri Vinayakrao Vidyalankar.

former Minister of Hyderabad State and conveys its deep sense of sympathy and sorrow to the members of the bereaved family

Mr Speaker Resolution moved

శ్రీ ఎన్ సంజీవరెడ్డి

నా కన్న తెలంగాణ మిత్రులకు శ్రీ ఏనాయిరాపు విద్యాభేకర్గారి గుర్తించి బాగా పరిచయం కాని గడచిన ఆరు సంవత్సరముల నుండి నాకు ఈంచా నిన్నిచొచ్చెన స్నేహం కలిసింది. వారు పెద్దలు, పూజ్యులు, వయోప్యవృద్ధులు తెలంగాణ పోరాటంలో ముందుగు పేసి తెలంగాణ ప్రభాసీకానికి దైర్ఘ్య సాహసాలను పోసినటు వంటి జాయకుడు బారిష్టరు వట్టా పొంది ప్రాక్టీసు పెట్టి యిచ్చింది పవినా ఎర్రేశాను మొదలు నిఱ్పుని కష్టాలు తీర్చి ఆర్య నష్టాజం తుంపు అధ్యక్షులూ ఉంటూ పోరాటం సాగించినారు పెద్ద కుటుంబంలో ఉన్నాశాఖలు చిల్డ్రన్లో ఇట్లి దారిష్టిలూ మంచి పేరు ప్రతిష్టాలు సంపాదించినారు ఆయన పెద్ద సునిధి, నిషాధి, అంతర్జ కుడు అనేపేరు సంపాదించినారు, అటుపంచి శ్రీ ఏనాయిరాపు పిద్యాలులూ తలవని తిలంపుగా చనిపోవడం విచారికరిం పిడుగుపంచి ముండుచూస్తు పని చెప్పి ఆయన మృత కళేబరాన్ని చూసినప్పుడు మనిషి చెంచిన్న గంభీరం, గొప్పతం ఇని పించింది చనిపోయినా నరె గొప్పతనం ఏనిపోండా అనిపించింది. అంత మహానాయకుడిని గడ్డు రోజులలో కిష్టమైన రొజులలో ప్రజల పత్థంగా నిఱచి పోరాటిస మహా వీరుని కోల్పోయినాము అ కుటుంబానికి రూఢా సామూలి తెలియజేయ వరసినదిగా సతవారిని కోరుతున్నాను ఇరు మసతోడి కాసని సఫ్ట్డుడు, అత్రుదు అయిన శ్రీ చిదానందం గారి మృతికి సంకూప తీర్మానాన్ని ద్రవ్యేశ పెచ్చాను

re Demise of Sri V Chidanandam, M.L.A.

Sri N Sanjeeva Reddy - With the permission of the Chair, Sir, I beg to move the following resolution:

That this House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Shri V Chidanandam Member

of the Legislative Assembly, and conveys its deep sense of sympathy and sorrow to the members of the bereaved family

Mr Speaker Resolution moved

శ్రీ ఎన్ ఎంజీసెప్ రెడ్డి — అచ్యుక్క, శ్రీ చిదానందంగారు కడవ జిల్లాహాసి-
నాతు చాల లోజులగా ..రిచయం ఉంది కాబ్యాలలో శాసనసభ ఉండినట్టుదు
అంగృత గాధ్యాలగా ఉండేవారు కిడుషచీల్లా రాజకీయాలలో చాల ౨ ముఖ్యమైన రాజ
కీయపెల్ల శాసనాభాలలో బట , ర్యాయం ఉన్న శాసనసభకు వస్తుస్ని పెద్దటు
అందరికి పత్తాను, ఒల్యాచ్చి చాలమంది జయానికి పోడ్చుణినవారు శ్రీ చిదానందంగారు-
వాల సంవర్గాలగా రాంగ్రేసు థక్కుడుగా నుండి అఫోప్రాయ భేదాల వలన శాంగ్రేసుకు
ప్యూతిరేక ప్యూనపార్టీలో నిచి గెలచి గచించ వచిన వారు అయిన పెద్ద మనిషి నిజాయత
గలవారు మంచి వాడు అని పేరు సంపాదించు ఇన్నాడు అన్ని వర్గాల గౌరవాన్ని
పొందారు దుర్విష్టప్పకాత్త గడచిన మూడు నాలుగు సంవర్గమలగా చూస్తున్న
వారి అలోప్పు సరిగా ఒము, ఎంచు గారికి బోతారు అనిపించెటట్లు చాల బల
పొచ స్థితిలో ఉన్నారు 1962 సంవత్సరములో ఇరిగిన ఎన్నికలలో వారు నిలవడర
సాహాన మైనది వారికి తేన్నవర్క్ ట్రీడ ఇట్లు .ట్లుకుండి అందరం జనిపోతాము
గాని అంపజాధ , డి చివిపోపడం విచారపము ఎంట డబ్బు కిర్పుపెట్టిన ఆ ఇట్లు
కుదర్చితం సులభమైన ఎని రాదు, ఆజట్లుతో ఆయన శాదని రెండుమాడేళ్లు కష్టవక్త
వారు గడచిన మూడు నెలలకు పూర్వం చెప్పాను, ఒక తూరి ప్రాదరాబాదుకు వ స్టే
కేస్పర్ ఆసుపత్రిలో చేరించి శక్తి వంచన లైకండా డాక్టర్లో చేప్పేదాం ఆస్ట్రోజ్యూ
వెల్లాయరో ఎంచి డాక్టర్లన్నారు. అక్కడికి చెల్లి వచ్చిన తరువాత పీటు చెప్పినే
ప్రాచిం ప్రాదరాబుదు ఎస్తాడు మీసలహో ప్రాచిం కేస్పు ఆస్ట్రోలో చేరుకొను
అని చెప్పారు మంల ప్రాదరాబాదు రాకుండానే వారు జనిపోయినారు అన్నవార్త
విన్న ప్పుడు నాకు ఎంతో విచారమైనది మంచి పెద్ద మనిషి, యోగ్యుల కడవ
జిల్లాకు మాత్రమే లోటు రాదు శాసన సభకు లోటు అని పెప్పాలి అలాంటి మంచి
వాడు తోడి శాసన నభ్యదు, పెద్ద మనిషి అయిన శ్రీ చిదానందం గారి చటుంబావిక్క
సానుభూతి అందజేయ వలసినచిగా మూడవ తీర్మానాన్ని ప్రవేశ పెడు తన్నాడు । -

త్రీమతి ఎ, కమలాదేవి.

ఆధ్యాత్మిక మంత్రి గారు ప్రశ్న పెట్టిన తీర్మానాలను మా ప్రార్థించే పున నేను బిల వరుస్తున్నాను, కీర్తి శేషులైన శ్రీ వల్లం రాజు గారు శాసన సభలో మంత్రిగా ఉండి ఈమధ్యనే చనిపోవడం విచారకర్మాను విషయం, దాను స్వాతంత్ర్య పో రాటంలో నిస్యాంతో ఎంతో త్యాగంచేసి, ఏ ఆళకు లోబిషన్సంథ పాటు. తెన వారిలో ఒకరు అదే విధముగా మన మంత్రి ప్రాంతిలో వారు ఒక మంత్రిగా ఉంచి కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు కావాలన్నప్పదు వారు మంత్రి పదవిని పదల్కొని రాయాంగ్రెసు అధ్యక్షతతు వెళ్ళడం జరిగింది, ఆ తరువాత 1962 ఎన్నిటిటు జరిగిన ఉపాధార తరిగి మంత్రి వరంలో మంత్రిగా ఉన్నారు. వారి ఆరోగ్యము గత మూడు సాయిసు 100 త్వరాల మండి బాగులేనప్పదు వారు ఎంత బిలహీనముగా ఉన్నప్పటికీ వారికి యిచ్చిన పనిని వారు శక్తిపంతముగా నిర్వహించినారు, అదే విధముగా వారు యుచక్కులగా ఉన్నప్పదు మొట్ట మొదట మన ఆంద్రదేశంలో వారు యుపఱసంఘ అధ్యక్షులగా ఉన్నారవి విస్మాను; అప్పదు శ్రీ సుందరయ్య గారు రాప్యాసప్పిగా ఉందేవారు అదే ఖిఫంగా మొదభి మండి యువతులగా యున్నప్పటి మంచి స్వాతంత్ర్య సంపాదన కొరకు త్యాగం చేసిన పురుషులలో ఒకరూక్కరిని పోగొట్టు రోపడం పెద్ద లోటు, అదే విధముగా శ్రీ వినాయక రావు విద్యాలంకార్ ప్రైవాట్ రాబ్రాచు అసెంబ్లీలో ఒంఘంత్రిగా ఉండేవారు వారు స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో పాల్కాని త్యాగములు చేసిన వారిలో ఒకరు ఆంద్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత వారు అసెంబ్లీలో లేదు. పార్లమెంటుకు ఎన్నుకోబడినారు ప్రైవాట్రాబ్ ప్రోపర్ లో కేశవ పెమోరియల్ ప్రైస్చుర్చయ తన తండ్రి గారి పేరుతో నిర్వహిం మొత్తం వారే చేస్తుండే వారు వారు త్రణికి ఉంటే కాలేజీ వరకు తీముకు రావాలని నిర్వహించక పూనకాని దానిని అర్థి వృద్ధి తోనికి తేవాలని ప్రయత్నం చేస్తుండేవారు అదే విధముగా శ్రీ చిదానందం గారు మన అసెంబ్లీలో తోచి సభ్యులు లేకుండా పోవడం జరిగింది, ఈ విధముగా స్వాతంత్ర్యం కొరకు పోరాటం చేసిన వారు ఒక రాకరే పెద్దు పోవడం జరుగుశోంది మరణవరికై నా తప్పదుగాని పెద్ద మరిపిగా త్యాగం చేసిన వారి పేరు ఎల్ల కాలం నిలచి ఉంటుంది వారి అడుగు జాడలలో మిగిలిన వారు నడచు కొవవలసిన బాధ్యత ఉంటుందని చెబుతు ముఖ్య మంత్రిగారు ప్రశ్న పెట్టిన తీర్మానాలకో మా ప్రార్థి శర పున ఏకిభవిష్యా మరణించిన మహాను భావుల తటుంపాలకు సానుఖూతిని మా ప్రార్థి వారి వైత్తన తెలుతును విరఖుప్రస్తుతము,

శ్రీ జి లచుస్నా (సోంపేట) —

అవ్యాఖ్య — సభానాయకులు ప్రవేశ పెట్టిన తీర్మానాన్ని స్వతంత్ర పార్టీ వక్షంగా బిలపరుషున్నాను శ్రీ ఎలంరాజు గారితో పరిచయం 1931 సంవత్సరంలో ప్రప్రథమంగా చంగ్రెయ నేపాదళ శిఖర నిర్మాణ సందర్భమున కాకీనాడలో ఏర్పడినది అప్పటి సుంచి వారి యొర్కెచేశ నేపానిలినిగాని స్వాతంత్ర్య పోరాట ఒంగమలో వారు అనాడు. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే స్వాతంత్ర్యం రాకణందు విప్పివ వీరుడుగా అంధ్ర కాంగ్రెసు రాజకీయ ఒంగమలో పేరు పొందిన ప్యాక్టులలో వారు ఒక్కరు స్వాతంత్ర్య సంపాదన అసంతృం ఒక సోమ్య మూర్తిగా మనకు కనిపిస్తు వచ్చారు గాని స్వాతంత్ర పోరాట ఒంగమలో వారుచేసిన సేవ లైటేనేం, చూపిన దైర్య సాహసా లైటేనేం అద్వితీయం త్రిచిపు సామ్రాజ్య వాదుల రోజులలో జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులాగా ఉంటూ కాంగ్రెసు జండాను ఏనాడు కారుపుదనుంచి దింపడానికి పోలీసుకి అవకాశంయస్వతండ రాత్రింబవక్క తిరుగుతూ శాసన నోల్లంపున కార్బ్యూక్రమంలో. ఉప్ప సత్యగ్రహ ఉద్యమంలో అమృతమైన పాత్ర విర్వహిస్తు కిర్తి శేషు లైన శ్రీ బటున సాంబమోర్త గారికి కుడి చేయిగా ఉండి నడిపించిన తాత్యక్రమం ఒక చరిత్ర ప్రసిద్ధమైన రాజకీయ చరిత్ర అని చెప్పవలనే ఉన్నది

అటుఫంటి పెద్దలు మనలను విడచి పోవడము నిజముగా మన అంధ్ర ప్రధానానికి పెద్ద కొరత అని, చెప్పవలసి వుంటుంది. వీస్తాయక క్రావ్సు విధ్యాలంకార్ గారితో నాకు ప్రత్యుత్త పరిచయము తేకపోయిన, వారిని గుర్తించివ్వాలు. స్వాతంత్ర్య పోరాటము పాల్గొన్న బిషయము గురించి, విద్యారంగమలో వారు చేసిన సేవను గురించి చిన్నాము వారు చనిపోయనప్పుడు ప్రోదాభాదు సికింభాద్య పోరాట చూపిన అపారమైన భక్తి వారికి ప్రఱలలో వున్న ఎలకుబికి నిదర్శనమని చెప్ప వచ్చు, అటుపంటి మహానాయకులు తెలంగాణాలోని పెద్ద నాయకులు గతించడము వలన ఆంధ్రప్రధానానికి గాక భారత దేశానికి ఒక గొప్ప కొరత అని నేను భావించు చున్నాను. ఇక చిదానందం గారు వీరు మాకంటే అధ్యక్షుల వారికి ఎక్కువ పరిచయ ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పినట్లు వారు ఒక మాట ఇచ్చినారు అంటే ఎటువంచ్చ పరిషీలనలో అయినా ఆ మాటలు నిలుపు కొనే పెద్దలు ప్రముఖులు ఇక మా పార్టీకి.

సంభందించినంత వరకు మాకు ఒక పెద్ద గాపుండి చూ అందరికి సలహామ ఇంగ్లీష్ ను
హారిస్తూ పుండేవారు వారు చాల అత్యాయత, అన్యోన్యత రిలిగిం పెద్దు పీటు
కూడ గతించి నందుకు మా పొర్టీ తరఫుస నంతాపము తెరియ చేయ ఏంధానుచిలు
ప్రవేశ పెట్టిన తీర్మానమును బూర్జా బలయాన్నాసు

Sri K V Narayana Reddy (Kamalapur) M: Speaker, Sir, I fully associate myself with the sentiments expressed by the Leader of the House at the sad demise of the three veterans. I had an opportunity to come into contact and that too in the evening of his life with Shri M. Pallam Raju. His unfailing courtesy and sweet reasonableness have endeared him to all those who have come into contact with him and in his passing away, not only the Congress Party but the entire House lost a persuasive speaker of a high order and a veteran parliamentarian.

As regards Shri Vinayaka Rao Vidyalankar, I worked with him and I know him since 1939. In the erstwhile Hyderabad he was known as Dakshina Kesari and this honour was enough for him to gain the reputation and he need not have to struggle so hard afterwards. I think the esteem he was held in and the elevation he achieved in the society were due to his efforts in the erstwhile Hyderabad State. He was a foremost leader and a pioneer religious leader of Aryasamaj. He was also a political leader with a farsighted vision. There is no institution, either social or otherwise, where he has not left his impression. I do not think that with these words of mine I can adequately pay any tribute, but suffice it to say that he was a good man and a great man.

As for Sri Chidanandam, I had no opportunity to see him and it is so unfortunate that even though he was a Member of this House I have not seen him. As the Leader of the House has expressed his feelings about him, fully associate with the sentiments on behalf of the J D F and also on my own behalf I express my sincere sympathies to all the bereaved families.

శ్రీ దానిలార్ గోపాల రిష్టయ్య (సక్కెనపల్లి) -

అధ్యక్ష జాతియోద్యమమరో రలిసి పని చేసిన ఒక పెద్ద సాయకుడు చపి గోయాంని తెలిసి నమ్మడు బాల జాగ్ర చేయడమ సహజము 1930 నుంచి జరిగిన జాతియోద్యమమరో ఎళ్లం రాజు గారితో సన్నిహితముగా వుండడం జరిగింది నేను రారి కిల్లాకు సంబంధించక పోయినా రాష్ట్రి వ్యక్తి ముగా జరిగే ప్రచారంలో కలిసి పని కొయటం జరిగింది జస్టిస్ పార్టీ ఉద్యూత లాగించుచున్న సమయమరో రాపుకులము నుండి ఎవ్వరిచి బయటను రానియ్య కుండ ప్రయత్నము చేస్తుండే వారు, ఒక్కరు నిలా ఉపి ఇది నాజ్ఞతి, నాచేశము అని చెప్పి ఆ పార్టీ నుండి ఆవశలకు రావడము నాకు రాట ఆశ్చర్యాని లిగించినది సాంబమూర్తి గారు, యిర్మాన్యము గారు మొదిలైన మయ్యులు తూటు గోదాపరి కిల్లాలో ఉద్యమాన్ని ఉద్యూతలాగించుచున్న సమయమరో ఎళ్లం రాజు గాబు కిల్లాబోపుకు ప్రసిద్ధించుగా ఎందేవారు కోసాము, రామచంద్రపురం గారినాడ రోట్ ఆప్రెటీవ్ బ్యాంకులు క్రొ క్రొతిఖిల చేతులోకి వెళ్లకుండ బ్యార్లో కేటివ గవర్నర్ మెంటు ప్రయత్నము చేస్తున్నప్పుడు పెద్ద ఉద్యమాన్ని సాగించిన వారిలో ఎళ్లం రాజు గారు మయ్యులు పీరు బాల నిదానముగా మాటల్లాడే వారు యువజన సంఘాలలో ట్రేచు సంఘాలలో క్రథములగా పని చేసేరు సంజీవరెడ్డి గారు చెప్పుతూ పుంటే జ్ఞాపితము పచ్చింది శ్రీ కొ పెంకటరావు గారు చనిపోయినమ్మడు ఎళ్లం రాజు గారితో చెప్పుక పోయిన ప్రమాదమే చెప్పిన ప్రమాదమే అని ఒక్కాక్కు మాటగా చెప్పుడం జరిగింది పెంకటరావు గారి కంటే ఎళ్లం రాజు గారే ముందు పోతారేపొనని ఎళ్లం రాజు గారు అనుకొనడం జరిగింది. శాని పెంకటరావు గారే ముండు పోవడం తలస్థితినదని వారిన్నారు. మంత్రిగా వచ్చేరు కాంగ్రెసు ప్రసిద్ధించ ఆయ్యారు, తరువాత మంత్రి ఆయ్యారు ఇటువంచే పెద్ద యింపున్నట్టు ఎంతో

దిగులు పడుతామో అంత ఉత్సాహాన్ని తెచ్చుకోవచుని అపాపం ఒంచి అని నా ఉద్దేశము. విద్యాలంకార్ గారు శాసన సభ్యులుగా పుటుగా చరిచయిసు ఏప్పటిని విశాలాంధ్ర ఏర్పడిన తరువాత ఎలక్షన్ రాపదచు. వారు పాట్ల మంటపి పాల్గొట్టు గుర్తు పోలీఱు యూషన్ సమయమలో నైశాము చింపులను ఎదురుకొంచొనిరి రామానందిత్తిప్ప నాయకత్వాన వీరు కూడి మబట్టాడి మంచి ట్రాక్టును ప్రతి ఉపస తీసికొని వచ్చి ఎదురొక్కన్నారు పైదరాజుదులో లనేతి ఏద్య నంపుట ప్రాణంచుట.

ఈక చిదానందం గారు మద్రాసులోను కట్టులులోను ఇక్కడ శాసనసభ్యులుగా వున్నారు. ఆక్కడ వారు రాయల సీమ స్వపంత్రి గ్రూపలో ఒందేవాటు వారికి కాన్సర్ రోగము కావడము వల్ల ఈ అసెంబ్లీకి రాపచానికి ఓట్లు కాలేజు పోయిసచి అన్ని రోగాల కన్న ఈరోగం యొక్క దాధ యెల్లుపు ఇంచంటి యాచోఫోలు చనిపోవ చున్నపుడు, ఆవేళము తెచ్చుకోవచునిస అపసరము చుండిని తోట్టాచి స్వశంత్ర్యము సాధించాము. స్వరాపుము సాధించాము ఐశ్వర్యం నిలుష్టాచానికి తీవ్రమైన పిరిస్తితులను ఎదురొక్కంటున్నాము అందుకు పీరి గుణాలు, సేవ మనకు ఆదంపుము గాపండి ముందుకు నశుపుతపని లశిస్తున్నాను

అందువల్ల అటువంటి మహాను భావులు పోయినన్నపుడు మనం దిగులు ..ఉటం కన్నా వారి త్యాగాలమా. తైర్యసాహసాలసూ దేశభక్తిని అద్భుతగా తీ.. రాని మనం ముందుకు బోహూపుంటే వారి ఎడల గౌరవం చూపిసట్లపుతుంది. వారి ఆశయ అడుగు జాడలలో మన కౌట్యక్రమలను నడిపించు కోపచానిరి తయిద్దులపాలని చూసి చేస్తూ ముఖ్య మంత్రి వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలతో నేను ఏకీథవిస్తూ వారి కుటుంబాలకు నా సానుభూతిని తెలియచేస్తున్నాను

శ్రీ పి నారాయణ రెడ్డి (మైదుకూరు) - అధ్యక్ష, ముఖ్యమంత్రి గారు ఈపేళీన తీర్మానాలను నేను బిలవరుస్తున్నాను పళ్లం రాజు గారు, వినాయక్ రాపు విద్యాలంకార్, విధానందం గార్లలో నాకు చిదానందంగారితో సన్నిహిత సంభందం వుంది చిదానందంగారు నాకు గురుతుల్యులు చిదానందం గారు 28_10_63 నాడు వారి స్వగ్రామ మైవ కమలకూరోలో స్వర్గమైనారు. వారు జీల్లాసాయకులలో

ప్రమాలులు వారు మద్రాసులో బి య్యే చదువుచున్న కొలంలో సైమన్ కమిషన్ కాల్పుల సమయంలో రోమ్ము ఎదిర్చి నిలచిన ప్రకాశంగారిని ప్రత్యక్షంగా చూసి రాజీయులలో పాల్గొనాలనే ఉత్సమాంతో విద్యుకు స్వస్తి చెప్పారు వారు అనేక సంవత్సరాలు జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగాను, మద్రాసులో 1952 సంవత్సరము నుండి శాసన సభ్యులుగాను వుండి 1962 వ సంవత్సరములో బద్దేలు నియోజక వర్గము నుండి స్వతంత్ర పార్టీ తరఫున పోటీ చేసి అత్యధిక మెజారిటీలో గెలపొందారు ఆ ఎన్నికలలో వారు చెప్పిన పార్టీకి కడవ జిల్లాలో లభిండ విజయం చేకూర్చినారు వారు నాకు గురుతుబ్బులు నా రాజకీయ జీవితానికి పునాది వేసినవారు వారే ఎన్నికలలో పోటీ చేసే డైర్క్యూన్సీ నాకు కలించినవారు వారే అట్టి నిస్యార్థ జీవి నిరాచంబర వ్యక్తి, గౌంస సీయులైన ఆయన ఇట్టి లీఫ్ వర్షిస్టులలో పరమపదించటం ఒక్క కడవ జిల్లాకే కాక మొత్తం 40 అంధ్రదేశానికి తీరిని లోటు ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన తీర్మానాన్ని నేను బిలపరుస్తూ వారి కుటుంబాలకు సానుభూతిని తెలియ చేయుచూ వారి ఆత్మలకు శాంతి కలుగచేయునట్లు భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను

శ్రీ యం రాంగోపాల రెడ్డి (మైదారి) — అధ్యక్షే, స్వతంత్ర పోరాట ములో పాల్గొన్న నాయకులలో ముగురు మన నుండి వైక్షిపోవటం చాల విచారకరం వారి ఆత్మలకు శాంతి కులగు గాక యని వారి కుటుంబములకు సానుభూతిని తెలియ చేయుచూ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన తీర్మానాన్ని నేను బిలపరుస్తున్నాను ఆ ముగురిలో వినాయకేరావ విద్యాలంకార్ గారిని నేను ఎరుగుదును విద్యాలంకార్గారు నుసంపన్న కుటుంబములో పుట్టినా వారి బాల్య జీవితమంతా కష్ట పర్మిస్టులల్సోనే గడిచి నది దానివల్ల వారికి బిదతనం ఎట్లుగుంటుందో, కష్టాలు ఎట్లు, వ్యంటాయో కెరి సినాయి ఆయన తర్మాంట్రీ విద్యాలంకార్ను ఆర్ఘ్యసహ్యతీకు దత్తంచేశార్థులు ఆ రోజ్జులలో ఆయ్ సమాజం పోరాటాన్ని తీవ్రముగా నడిపించింది ఆ కొలంలో ఇతర సంసలు ఏమీ లేవు ఆసమాజం చుముకులను ఉత్సేజి పరిచి పోరాటాన్ని నడిపింది విద్యాలంకార్ ముఖ్యయి సంవత్సరములు ఆ సమాజములోనని చేసిన తరువాత రాజకీయాలోకి ప్రవేశించారు రాజకీయాలలోనికి ప్రవేశించి ఉన్నత పదవిలోనికి వచ్చారు ఆ సమయంలో అన్య మతశ్శస్తులు చాల ఆందోళన పద్దారు మత సంస్లాలో వున్న వారు రాజకీయాలలో ప్రవేశించి మంత్రులవటం వల్ల అన్య మతాలకు ప్రమాదం సంభవిస్తే దేహాయని భయపడ్డారు. కానీ వారు రాజకీయాలు వేరు, మతము వేరు, సైన్స

ఆన్య మతములను ద్వేషించను, అన్ని మతము లను ఎపూసిముగా చూస్తాను అని చెప్పి ఆ విధముగా రుజువు చేసుకొన్నారు వారు రాచుర్చినట్టురాశగారు. ఉగార్చే గారు ప్రవర్తించిన విధంగానే ప్రవర్తించారు వారు తమ కాలమలో ఎంతో భ్యాకి గదించుకున్నారు వారి మరణ వార్త ఏన్నీ పెంటనే తెలంగాణ క్రింజు ఎంతో దుఃఖించారు అటుపంచి అనుభ్వజ్ఞులు ఇలాంటి క్రిష్ట ఎరిస్థితులలో చెప్పిపటం చాల విచారకరం వారి కుటుంబాలకు నా సానుభూతిని తెరియజేస్తూ వారి ఆత్మలకు శాంతి ప్రసాదించు గాక యని భగవంతుచి ప్రార్థించున్నాను

తీర్మ కే సూర్యనారాయణ (అమలాపురం) — అధ్యక్షేశారాధనకు, క్రీకా సేవకు తమ జీవితాన్ని అంకితం చేసినవారు వక్కంరాజు గారు వారికి నాకు 1928చ వ సంవత్సరము నుండి వరిచయం వుంది అప్పటి సుంపి వారి సహచర్య భాగ్యం నాకు అధ్వింది అయిన సీతికి నిజాయితికి క్రతిభింబం లంపే లలింఘ్యార్థి కాడు అటువంటి భ్యాగమూర్తి మరణ వార్త రేడియోలో వినగానే నేను నిర్మాంత పోయాసు అంద్రుప్రదేశానికి, ముఖ్యంగా తూర్పు గోదావరి జిల్లాకు లయన చేసిన సేప లమోఫము అది మరువరానిది, మరుపలేనిది, అటుపంచి లోకోత్తు ప్రారుఱుని ఇచాంటి సందిగ్గా. వస్తులో కోలోప్పువటం దేశానికి నష్టదాయకం అయిన మరణం వ్యక్తిగతింగా నాయంతో కష్టంగా వుంది అయిన జీవితంలో లక్ష్యం పుండేది ఉథయు , పరి తెల్లాలో తెలగా సంఘం, సెట్టిబలిజ సంఘం అని రెండుం బిలమైన సంఘాలు పుండేవి. ఆ రెంటిని గుర్తించిన రాజకీయ వ్యవస్థ బాగు పదుతుందని భావించి అయిన ఎంతో శ్యామ చేశారు ఆ రెండు సంఘాలకు వారు ఎప్పుడూ చిరుస్కురసియులే చనిపోయిన వారి మగురి ఆత్మలకు శాంతి కలుగుగారి యని ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రమేళ పెట్టిన శీర్శా సాలను నేను బిల పరుస్తూ వారి పవిత్ర ఆత్మలకు శాశ్వత ప్రశాంతి అనుగ్రహింపవలెనని దేవాదేవుడగు పెంకచేశ్వరుని ఆర్థిస్తున్నాను

Sri J T Fernandez (Nominated-Anglo Indian) Mr. Speaker, Sir, I thank you for allowing me to associate myself with these condolence motions I do so with a personal grief for one particular member Mr. Vinayak Rao.

Vidyalankar who was a personal friend of mine with 60 years' standing We knew each other from boyhood and I have followed his career throughout He was one of the pioneer fighters for freedom in Hyderabad State and a noble fighter too He was a noble man by nature, kind, sincere and affectionate He bore no ill-will and was always willing to do some service to anybody

As regards Mr Pallamraju, for the short time that I had the privilege of knowing him, I can only say that to know him was to love him He was a very good man and we honour him in his death

శ్రీ వి రాంచంద్ర రావు (పేదచల)

అధ్యక్ష — సభానాయకులైన సంజీవ రెడ్డి గారు ప్రవేశ పెట్టిన తీర్మానాన్ని బలిరుప్పు, కొన్ని విషయముల చెప్పుదలచు కొన్నాను పళ్గంరాజు గారితో నాకు ఇటీవలనే కొంత పరిచయము ఉందన్నది వారితో పరిచయము చాలా స్వల్పమే అయినప్పటికీ, వారిలో ఉండే గుకాలచు గృహించి వారు ఎంతో గాప్పు వారాను తెలుసుకొనే అవకాశము నాకు కలిగినది పళ్గంరాజుగారు కొంత మూర్ఖులు అయిన విషయము గురించి మాట్లాడి నప్పటికీ, అయినతో ఉండే తల్లిజీస్తూ ఉత్కాపర్చితించిప్పు ఉండేది ఒకరి మనుసు నొప్పించకుండా కార్బనిర్వహణ ఏలాగుచేసుకోవిని తెలుసుకొనే వారు అని నేను గ్రహించ గలిగినాను, అటువంటి వారు మన నుండి పోవడం నిజముగా చాలా సంతాపకరమైన విషయము అటువంటి వారు ఒకరి తరువాత ఒకరు ఇలా పోతూ ఉన్నారంటే మన భవిష్యత్తులో మనకు ఏమి వార్షిసియున్నదో, ఏమి రానున్నదో అనే భయము మాత్రం మనసులో కటుణ్ణు చున్నది,

తరువాత, వినాయకరావు గారిని గురించి చెప్పాలంటే, వారు నాకు చాల సన్నిహితులు రాజకీయ జీవనములో గాని, Public జీడిసములో గాని, ఇంగ్లెస్‌లోనికం ఇంచుచించుగా వారినుంచే, అదర్చాన్ని లెషాన్ని తీసుకొని ప్రవేశించినా మని చెప్ప వలసి యున్నది అప్పుడు నాకు చాలా సన్నిహితుడుగాను. అశ్చేయచు గాను ఉండేవాడు మార్కింగ్ రాబు మాత్రిము చేడు అయిస్తూడిగీ, అత్యం ఒమ్మెగానే ఉన్నదని నేను అనుకోనేదే గాకుండా సాధారణంగా ప్రాంగారాంచులో ఉండే . శ్రీ శ్వారుదు కూడ అనుకొంటూ ఉండే వారు, ఆయిస ఏ ఉద్యమంలో ఉంటే ఉద్యమంలో ఉద్యమిసి ఆ ఉద్యమంలో నేను రాత్రించి బింబిల్లు, పొర్చుదున సాయంత్రిము సహాదుండుగా ఉండే వాటిని, కేవలం రాజకీయంగా ఒక్కచోఱ మాత్రిం అతడు నాకు టిన్నించాయి అయిన కాంగ్రెసు వాది నేను కాంగ్రెసు వాది రాజుర పొయిస అయిన పలుసార్లు చెప్పుతూ ఉండేవాడు “నీవు అన్నిచిలోను ఏకీభూతియై ఉపసి . నీ చేస్తున్నావు ఈ platform లో కూడా నాకు తోడుగా ఉంచికాచిదా, ఈ ఉంచికాచిదా మిద్దరము కలసి పని చేస్తూ ఉంటాము” అని స్తుతి ఏషయిస్తూ ఉచావా, ఉపరి మనస్సులను నొస్పించ కుండా భలోక్కులతో, సులఫమగా చెప్పాతూ ఉండే వాడు, వస్తు కూడ కాంగ్రెసులోకి రఘుని బిలవంతము పెట్టినస్తుడు ఈ దిఖంగా ఉల్లంక్రియా అనే వాడు “నీ నెత్తి పైన టోపి లేదు నేను ఒక టోపి పెడుతాను” అని కాని, దానికి నేను నేను “నా నెత్తి మీద టోపి లేదు కాంగ్రెసు టోపి అనంత చేసు నీ నెత్తి మీద ఉండే టోపి కూడా తీసి వేస్తాను” అని అనే వాదిని అంటే మేము అంత సన్నిహితముగా ఉండే వాళ్ళమన్నమాట అలాంటి వారు అవస్తాత్మగా ఉంటించారనే మాట వినేటపుటికి నిర్మాంత పొయిను రాత్రి || గంటలకు అయిన చావు కబురు మా అన్న గారు పచ్చి చెప్పితే నేను విశ్వసించ చేయ అన్నిచే ఆడే రాళ్ళి నేను ఆయ్యన ఇంటికి ఛెల్లాను అక్కడ ఆయిన మృతు శేఖరాన్ని దూపేశిరి. అప్పుడు నాకు ఏవిధంగా ఇస్కుదో నా పరిస్థితి చెప్పాలంకే శభ్దాలు లేవు, నేను చెప్ప లేను ప్రైదరాబాదులో రాజకీయ చైర్మన్స్యం కలిగించిన వాళ్లలో అతడు మాయ్యడి, అయిన తండ్రిని గురించి చెప్పాలంకే మన భారత దేశానికి తిలక ఎట్లయిలే Father అట పిలువ బ్రద్దరో, అడే విధముగా న్యాగీయ వినాయక రావు గారి తండ్రి కేవల రావు, గారు ప్రైదరాబాదుకు Fatherless అని చెప్పువచ్చును. అతని కడుపులో జన్మించిన ఆయిన కూడ మన దేశానికి అమోఘమైన సేవ చేశాడు మన గోపాల కృష్ణయ్య గారు మాటల్లాడుతూ ఆ రామానంద తీర్థ అధ్యార్థమున, వారి న్యాయ కశ్య

మలో కాయన పని చేశారని అన్నారు బహుళః వారికి అయస గురించి ఎలిగా తెలియదేమో ఆనుకుంటాను అనులు ఇక్కడి ప్రజలకు రాజీయ చైత్రప్రస్తుప్ ఓటిగి నది వినాయక రాపు గారి పల్లనే, వీరి నాయకత్వంలోనే ఇతరులు ఏసి చేశాడు నది అని చెప్పితే భాగుంటుందేమో ఆనుకుంటాను ఏ విషయంలో ప్రైసెనసరే, ఈశ్వికి అని చెప్పితే భాగుంటుందేమో ఆనుకుంటాను ఏ విషయంలో ప్రైసెనసరే, ఈశ్వికి ఎర్పాదము ఎక్కడ నుంచి అయిస రిలిగించి అని తెలిసిటన్నట్లయితే, అస్త్రమూ భాన్ని దూచము చేయడానికి ఎంత శ్యాగమైస చేసే దానికి సంసీదంగా ఉంచేవాసు అయసను గురించి ఒక విశేషమైన మాట చెప్పిసాి యుండుబి అయస మాత్రు భాష మరాటి మరాటి దేశంలో ప్రటిసి వాడు రాని అయస ఉన్నంత రాలము ఆతడు మహారాష్ట్రమై అతని మాత్రాభాష మరాటి అని ఎప్పుడు చూడా గుర్తించు టు అపరాధము యిష్టుచేడు హాంచి అంటే అతనికి అయిత పేరిపు. దానిని పన చేశియ భాషగా గుర్తించే వారు హాంచికి అమోఫ్మైన సేప చేశారు. చనిపోయే మండు హాంచి చపాపిద్యాలయాన్ని ఓటిస్తే స్థాపించాడు అ హాంచి చపాపిద్యాలయానికి గాను అతడు ఎదొనిక్కిమే అతని చాపుకు రారణమేమో అనిపిస్తుంది దాని కొబకు అంత శ్రీపు ఎడినాడు అతనికి అచోగ్యం భాగా లేఱి భాషించి కిరాదని చెప్పినప్పటికీని, వాళ్ల సలహాసు లెప్పు చేయుటపడా ఏదో ఏధిముగా హాంచి విద్యాలయాన్ని పంచుకు తీయిపరావాలనే గాచేశించో అయస శ్రీపు ఎద్దాడు, అయస చనిపోయే మండు, రెండు రోజుల క్రీంచట అయస నేను కటుసుచౌని ఒక చోట ఉపన్యాసించ పలసి పచిసది అన్నారు అయస శస కీవితము గురించి ఎడే పదే చెప్పుతూ, ఈశావాసోపినిషత్తులో నుంచి ఓ క్లోకము కూడా చెప్పాడు. అయస అన్నారు మాట్లాడుచూ, వ్రీటిచీ ఆక్షాక్షమని ఈ శరీర మనే దానిని భస్యంగా మారిపోవడంలోనే అంత్యమన్మాదని, ఈ విందగా Philosophy గురించి చెప్పాడు ఆ మాటలు ఏంటూపుంటే అయస ఇంకండిమో, ఈ దేశాన్ని విదిచిపోరువు దేమో అనే సంఘయం నాకు రిలిగినది ఆ సమావేశము మా ఇంటి దగ్గరనే ఉండిసది అస్త్రం మాయించో చాలా సేపు కూర్చుని హర్షయం విషయములను గురించి మా హర్షయస్కృతిని గురించి చెప్పాడు కొన్నాము అది జరిగిన రెండు రోజుల క్రొన్త వినాయక రాపు గాట లేని పోయారు అటవంటి పెద్ద నాయకుల పునసుంచి పోపడం దుఃఖాదముగా ఉన్నది.

తరువాత చిదానంద్, వీరించి సథానాయిస్తే డిప్పుటు నాను వారిని గురించి తెలియదు వారిని గురించి క్యా. బచిన లభిష్యతుంటో నేను ఏదీడిస్తూ ఓటి కుటుంబాలకు పరమాత్ముడు శాంతిని, ఘైర్యాన్ని, స్వయంభూతి ఇచ్చగా ఉని, వారి అత్మజీలకు గూడా పరమాత్ముడు శాంతి నొంగు గాక ఉని వార్యుష్టు న్నాను

Sri C D Naidu(Chittoor). Mr. Speaker Sir, I associate myself with the sentiments expressed by our leader Sri San-Jivareddy Garu. At such moments we go to the extent of even accusing God for taking away such able, eminent and useful men like them. I believe that men like Sri Pallamraju, Sri Vinayakrao Vidyalankar and Sri Chidanandam do not die, but at the same time, we are very unhappy because we are not able to bear their absence from us. I do not know Sri Vidyalankar but I have heard of him and with your permission as member of this Assembly, I express my deep sense of sorrow to the bereaved family.

Sri Pallam Raju garu and Sri V Chidanandam garu were known for their large-heartedness, broad mindedness and liberal outlook. Sri Pallam Raju garu held many a high position in his life and I knew him as Minister and also as President of the Andhra Pradesh Congress Committee. Sri V Chidanandam was a very enthusiastic, able and experienced legislator and a sincere worker, and he was Secretary of the Legislature Swatantra Party also; he was a great man who suffered for the country and made sacrifices for the freedom struggle. Sir, Sri Pallam Raju garu and Sri V Chidanandam garu were part and parcel of the freedom struggle and were responsible for attaining independence for our country. On this occasion we pay our respects in the best way by taking a pledge to fight for the preservation of freedom now threatened by aggression. I associate myself with the sentiments expressed by the

Leader of the House I also express my deep sense of sorrow at their sad demise and send my sympathies to the bereaved families May their souls rest in Peace

శ్రీ జి కమల్య (తాళ్లరెలు) — అధ్యక్ష, శ్రీ పశ్చంరాజు గారి జన్మస్థాన డాయస్ కూలాంటర్యం గ్రామం, నానిమోజరి చర్చిలో ఉన్నది నేను వారిని గురించి చెప్పటం సాహసపోషేతమైనా కొన్ని విషయాల ఆయన చరిల్చి గురించి చెప్పిదంచు కొన్నాను కాంగ్రెసు ఉద్యమాలో వారు జిల్లా అధ్యక్షులుగా ఉన్నప్పుడు ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చ్చెలను లప్పించిని ధైర్య సాహసాలతో ఎలా నదిపించినది మీలందరికి తెఱుట వాట చెప్పించిని వారు చెప్పినట్లు చేసేఫీరులలో ఎంచుంరాజు గారు ప్రధానులు అయిన ప్రధానే కాంగ్రెసు ఉద్యక్షులుగా ఎన్నిక అయినప్పుడు అయినను గురించి పద్యములు చదువాలని సంతోష పూర్వుంగా చెప్పినప్పుడు ముఖ్య మంగా ఒకి ఏపయమ చెప్పారు గంపెదు టిఱ్లు చెప్పడం రింటె పిదికెడి వని చేయటం చేయి ఆ చెప్పుతూని వారిని గురించి ప్రారంసించుట కంటే వారు చేసే కాబ్యకలాపాలలో అందరు తోడ్పుడాలని కోరారు అయిన ఏమాట చెప్పిన, ఎప్పుడు నవ్వినా, కోపించినా, అయిన మాటలలో గంభీరమైన భావాలు ఉత్సుక్కు మువుతుండే ఓచి లఘుయి చెంటనే గ్రహించర పోయిన తర్వాతయిన ఆపలుకులలో పవిత్ర భావాల ఉన్నపని గ్రహిస్తుండే వాడిని అయిన కోపమలో కూడ ఎవిత్తమైన ఆశయం ఉండేది నా ఎలక్షన్ సమయములో అయిన నామీద కోపించి “నీపు నక్కి మమగా చేసుకొనుట లేదేమోనని భావిస్తున్నాను మెజారటీ రాదేమో” అంటూ నాకంటే ముందు పెట్టి అయిన చేసిన అమోఫుమైన ప్రభారము వల్ల నేను ఎక్కువ మెజారటీతో గెలవ గలిగాను,

వారు ఎల్లుస్తుడు బీదల ఎడల హరిజనుల ఎడల ఎక్కువ దయాదాక్షణ ముంగా ఉండేవాయ డాయోడ్కుగాంధీ యొక్క ప్రధాన ఆశ్రించు మైన హారిజన సేవ లూర్పుగోదావరి జిల్లాలో ఎర్రిత్తుంగా అయిన చూచించారు తుర్పు గోదావరి జిల్లాలో వారికి చిరస్కరణియమగా తలమటనేట్లు 20 వేల బూపాయలలో కట్టించిన జిల్లా పరిషత్తు భవనాలిచి కాంగ్రెసు ఉద్యక్షులైన రాచులింగ రాజు గారు, పల్లం రాజు గారి పేరు పెట్టుటకు ప్రపోత్త చేశారు నేనా బిలపరిచాను, ఏకగ్రిపంగ తీర్మానం ప్యాన్ చేస్తే జిల్లావారంత దానికి నంతోషించి అయిన మంచితనాన్ని సేవను ప్రశంసించారు, “జాతస్వమరణం ధృవం” అన్నట్లు పుట్టినది చావక తప్పుడు ధీరులైన

పక్కంరాజు గారు, వినాయక రావు గారు, చిదాసందం గారు చిరుమైడటయుటు, వారు దనిపోయినప్పటికి మృత జీవులే శాశ్వతంగా వారిపేదు నిలచి యుండుటి వారు భౌతిక దేహంలను విధిచినా మన మధ్యనే ఉన్నాటని భాషింపున్నాను అటుపెట్టి వారి ఆశయాల పట్ల వారి రాజకీయ చతురులి . ట్ల నిష్టగ్ని - మై పూరు చేసిన కేవలముల చిబోకుండా వారిని హర్షిద్రుషులుగా ఉపయోగిసుట ఊస ఉపస ఉపి పార్టీరిస్టు నెలవు తీసుకొంటున్నాను

మిస్టర్ స్పీకర్ -

గో ముఖ్యమంత్రి సంజీవ రెడ్డి గారు ఇంకిల్ గో సింగ్లెస్ అభిపూర్వియాలతో నేను సంశ్ాపించుగా ఏకీభార్యున్నాను. ఎక్కు రాజు గారిని గురించి నేను మీకు వ్యాధానంగా చెప్పవపలసిన ఆపసుంచు లేచు చాదు ఎక్కు దేశ భక్తులు, దేశస్వాతంత్రీయ బోరాటులో ఎన్నోసార్లు పూర్వాని శ్రాగాలు చేసి కారాగుపో వాసము కూడ అనుభవించి యుండినారు, వారు ఉత్తర శ్రేణి చెందిన వారని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పిన దానితో నేను సంశ్ాపించుగా ఏకీభార్యున్నాను

వారు అటవికాఖ మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు వ్యాధి విషయం త్వరితంగా చదిపి తెలిసికానేడి వారు సభలో వ్యాశకు సమాధానం ఇచ్చేటప్పుడు ఉప ప్రశ్నలలు తావు ఇప్పుకుండ సమగ్రింగా, తేఱ తెలగులో వారు జవాబులు చెప్పుటుందేచి వారు. వారి ధర్మాన్ని, వారి యొక్క విధిని నిర్వహించుటములో సముద్రసీయంగా, శక్తివంత ముగా చాలా పేరు వ్యాఖ్యాతులతో నిర్వహించు కుంటు పచ్చాని చెప్పుటటి నాపా సిస్టున్నాను వారిని ఆప్యుదప్పుడు సమావేశాలలో కలును కొస్తుప్పుడు నెమ్మదిగా. కాంతంగా నాకు కొన్ని నలచ్చాయ చెబుతుండిచివారు వారికి నాకు వచ్చినయం కలగి నప్పటి నుండి వారి యదల నాకు భీటి గోరవాలు ఉంటూ వచ్చాయి.

ఆటువంటి దేశభక్తుడు, అనుభవశ్శాసుడు, వ్యాధికారి యా విషక్కర సమ యులతో అన్నమించు మన రాష్ట్రానికి గాక దేశమనకు తీరిని లోపిని నేను కావి మున్నాను

విద్యాలంకార్ గారితో నాకు పరిచయము ఉండినది కాయ రాని వారి జీవించరిత్రీ చూస్తే చాలా రంగాలలో వారు వృజా సేవ చేస్తు వచ్చినారని తెలియు చుస్తుది న్యాయపాదిగానే గాక, సాంఘికంగా కూడ వారు వృజిలకు చాలా పృథివీమైన సేప చేస్తూ ఎచ్చారు వారు ఇదివంకు ప్రాదరూచాయ వృథత్వ మంత్రి పగ్గంబో యంతో చేస్తూ ఎచ్చారు వారు ఇదివంకు ప్రాదరూచాయ వృథత్వ మంత్రి పగ్గంబో యంతో చూడ ఇటీవల మరిటించటం ఎను రాష్ట్రమునకు దేశమనకు కూడ ట్రెని లోటని నేను భావిస్తున్నాము

చీడాసంయం గారు నాకు సుఖారు థి సంపర్మము నుండి తెఱసును నుంచి ఉపుల మైనటువంటి నంపిన్నమయి సటపంటి కుటుంబానికి చెందిన వారు చొంచట్లో పెద్దభాస్పాదాగా ఉంచి, ఉదకు చాయ చుస్తొచ్చేటు ఏటికి ఒక ఔర్తైతుగా చారు స్వీగ్యమ్తునైనాటు చారి అస్తిత్వం ఏక్కుపు భాగం ఓదు కొకే అఱుచు పెట్టాని నేను విన్నాసు ఎప్పుడూ కూడ ఏవో కొన్ని రగితాయ చంకలో పెట్టు కొని ఒక అఫీసు నుండి ఇంకా ఆఫీసుకు ఎప్పుడు తిరుగు తుండే వారు చెరువుల ఉపమతల వివయంలో, అరితు వృజా సేపలోను వారు విరంతరం నిమగ్నులై ఉండేవారు ఏ గ్రాసిములో ఏ యించెయించాలనే ఏషయములో ఎప్పుటి వృజా సేపలో నిస్గుర్తి ఉండే వారు వృజిం వీరిపై ఎర్పేకమైన పేర్పు కలిగి ఉండేవారు వారిని ఎర్జిలు ఈ సారి శాసన సభ్యులిగా ఎన్నుకొనిన తరువాత వారు మొదటి సమావేశముంచూర్చి సమావేశమనకు మాత్రమే హాజరైనారు పోయిన సారి జరిగిన సమావేశమనకుంజాన్ నుండి ఆగస్తు వరకు జరిగిన సమావేశమనకు వారు హాజరు కాలేదు వారు ఈ సమయములో చనిపోవటము పెద్ద సహము అనుభవ జ్ఞాన, విభ్యాస ఉంతులు, వృత్తిభాశాలు యిం దేశములో ఒకరి తర్వాత ఒకరు రాలి బొలున్నారు మానసపులు మంచింటము సహజంగా వారి జీవితంలో వారు సాధించిన ఫలితములు, వారి యొక్క ఆశయములు ఉనం గుర్తించి, వారి అడుగు జాడ లలో మనం కూడ కొంత వరకు సాధించి నట్లయితే వారిపట్ల మనకు ఉన్నటుపంటి ఘక్కి గౌరవములను పెల్లించినవారము అవుతాము. ఈ మూడు టీర్చునాలు అమోదించేటప్పుడు గౌరవ సభ్యులు నిలాచని అమోదించేదమని నేను కోరుచున్నాము గౌరవార్థం ఒడి విమిషము నిశ్చర్మంగా నిలబడాలని నేను కోరుచున్నాము

The question is

"That this House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri Pallam Raju, former Minister, and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family "

"That this House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri Vinayakrao Vidyalankar, a former Minister of Hyderabad State and conveys its deep sense of sympathy and sorrow to the members of the bereaved family "

"That this House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri V Chidanandam, Member of the Legislative Assembly, and conveys its deep sense of sympathy and sorrow to the members of the bereaved family "

The Resolutions were adopted *nominally*

The House observed one minute's silence, all Members standing, as a mark of respect to the memory of the three deceased Members

4.15 p m

The House then adjourned till Half Past Eight of the clock on Tuesday, the 4th December, 1962

